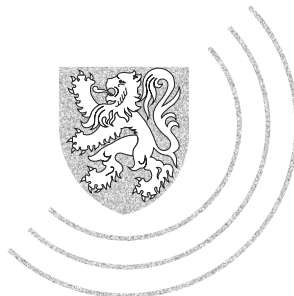

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

11 december 2001

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

**– van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans,
Francis Vermeiren en Sven Gatz –**

houdende de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement

TOELICHTING

Artikel 2

DAMES EN HEREN,

Mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement moeten, net zoals alle andere vormen van overheidscommunicatie, in de eerste plaats beantwoorden aan de beginselen van behoorlijke communicatie, zoals vastgelegd in het decreet houdende controle op de communicatie van de Vlaamse overheid. De Expertencommissie, opgericht bij artikel 3 van dat decreet, bestaat uit niet-parlementaire experts, en is ook bevoegd om de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement aan de decretaal vastgelegde beginselen van behoorlijke communicatie te toetsen. Daarnaast is het Vlaams Parlement bevoegd om een politieke controle uit te oefenen op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement die uitgaat van de vraag of de voorzitter geen oneigenlijk gebruik maakt van dergelijke mededelingen om het eigen imago of dat van een politieke partij te bevorderen. Het gaat hier dus om een politieke controle op het misbruik van overheidsgeld.

De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bevat een aantal artikelen die de werking van het Vlaams Parlement regelen (artikelen 33, 46 en 48 BWHI). Op grond van de constitutionele autonomie (de artikelen 118, § 2 en 123, § 2, van de Grondwet en artikel 49, § 1, BWHI, juncto artikel 35, § 3, BWHI) kan de bijzondere decreetgever deze regeling aanvullen. Dit bijzonder decreet maakt gebruik van die mogelijkheid en onderwerpt de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement aan de controle van de Controlecommissie voor Regeringsmededelingen. De controle van de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement vormt aldus een aspect van de wijze waarop die laatste zijn functie uitoefent, en is zo een aanvullende regel in verband met de werking van het Vlaams Parlement die bij bijzonder decreet vastgelegd moet worden. Dit werd uitdrukkelijk gesteld in de adviezen van de Raad van State. Het is trouwens de bedoeling van dit voorstel om volledig conform te zijn met de adviezen van de Raad van State in dezen (zie *Parl. St. VI. Parl., 1999-2000, 267/2* en *Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, 514/2*).

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Dit decreet is van toepassing op alle voorlichtings-, communicatie-, informatie- of sensibiliseringsinitiatieven waarmee de voorzitter van het Vlaams Parlement zich via alle mogelijke kanalen tot het publiek richt. Zo komen in aanmerking : folders of brochures, advertenties in de geschreven en audiovisuele pers, mededelingen op radio en televisie, mailings, video's, internet en alle nieuwe media.

De definitie van politieke partij is geïnspireerd op de federale wetgeving inzake verkiezingsuitgaven. Al de kieskringen waar politieke partijen elkaar vanaf gewestelijk niveau kunnen ontmoeten, worden in de definitie opgenomen. De term 'wettelijke bepalingen' heeft betrekking op wetgeving in materiële zin en omvat bijgevolg ook de eventuele bepalingen inzake de verkiezingen, die in het kader van de constitutionele autonomie bij bijzonder decreet werden aangenomen. Een formatie die aan één van de voorgestelde verkiezingen deelneemt, is een politieke partij.

Artikel 3

In het Vlaams Parlement wordt een commissie opgericht die bevoegd is voor de controle op alle voor het publiek bestemde mededelingen en voorlichtingscampagnes van de voorzitter van het Vlaams Parlement, ongeacht het medium dat gebruikt wordt om die informatie te verspreiden. Overeenkomstig artikel 44 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (waaraan uitvoering wordt gegeven door artikel 10 van het Reglement van het Vlaams Parlement) is de commissie evenredig samengesteld.

Het uitgangspunt van deze controlecommissie is de vraag of de voorzitter van het Vlaams Parlement geen oneigenlijk gebruik maakt van de mogelijkheid om mededelingen te verspreiden (en dus misbruik maakt van overheidsmiddelen) om bijvoorbeeld het eigen imago of dat van een politieke partij te bevorderen.

De vaststelling dat een bepaalde mededeling het imago van de voorzitter van het Vlaams Parlement bevordert, brengt niet automatisch de schending van artikel 3 met zich mee. Elke mededeling zal in zekere mate invloed hebben op het imago van diegene die geassocieerd wordt met die mededeling. De Controlecommissie heeft als opdracht te controleren of het uitgangspunt van dergelijke mededelingen en hun inhoudelijke en vormelijke wer-

king wel degelijk de overdracht van informatie is. De wijze waarop de voorzitter van het Vlaams Parlement 'aanwezig' is in de mededelingen, is een belangrijk element bij de beoordeling door de Controlecommissie.

Artikel 4

De voorzitter van het Vlaams Parlement kan preventief een advies inwinnen bij de Controlecommissie. Hij is er niet toe verplicht. Het advies is evenmin bindend. Het informeert de voorzitter evenwel op gezaghebbende wijze over het imago-bevorderende karakter van zijn mededeling of campagne.

Verzoeken tot preventief advies worden bij verzoekschrift gericht aan de voorzitter van de Controlecommissie die ze onverwijld aan de Controlecommissie bezorgt.

De Controlecommissie wordt geacht uiterlijk dertig dagen na de ontvangst van de aanvraag een advies uit te brengen. De datum van ontvangst van de aanvraag door de Controlecommissie is de dag waarop de Controlecommissie een eerste maal schriftelijk kennis neemt van een dossier. Een dergelijk advies wordt gevraagd aan de hand van een nota waarin, naast op de aanleiding en de inhoud van de mededeling of campagne, vooral ingegaan wordt op de manier waarop de voorzitter 'aanwezig' is in de mededeling of de campagne. Aangezien dergelijke adviezen facultatief en bovendien niet bindend zijn, heeft de termijn van dertig dagen louter een symbolische waarde. De Controlecommissie heeft er echter alle belang bij die termijn na te leven, wil ze haar geloofwaardigheid houden en haar bestaansreden niet ondermijnen.

De vergaderingen van de Controlecommissie ter bespreking van dossiers die vooraf voor advies voorgelegd worden, zijn niet openbaar.

Artikel 5

De Controlecommissie heeft ook een taak nadat de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement verspreid zijn. Elke volksvertegenwoordiger heeft het recht een klacht in te dienen bij de Controlecommissie; hij is daarbij niet gebonden aan termijnen. Zijn politieke controlerecht kan immers niet in de tijd beperkt worden.

De Controlecommissie heeft dertig dagen de tijd om een klacht te behandelen. De bevoegdheid van de Controlecommissie is beperkt tot de beoordeling of een mededeling of voorlichtingscampagne van de voorzitter van het Vlaams Parlement op ongeoorloofde wijze het imago van de betrokkene of van een politieke partij, beïnvloedt. De behandeling van klachten gebeurt openbaar. Enkel de termijn van dertig dagen is afdwingbaar. De overige termijnen zijn termijnen van orde.

Artikel 6

De Controlecommissie kan ook ambtsbehalve tot een onderzoek overgaan. De procedure is vergelijkbaar met die van een klacht.

Artikel 7

De indieners opteren ervoor om, gelet op de opdracht en de samenstelling van de Controlecommissie, deze commissie hiërarchisch hoger te stellen dan de Expertencommissie. Dat betekent dus dat wanneer de Expertencommissie vaststelt bij een verzoek tot preventief advies, na een klacht of bij een ambtshalve onderzoek, dat de mededeling onder de toepassing van het bijzonder decreet valt, de Controlecommissie de behandeling ten gronde doet. De Expertencommissie zal echter wel een advies aan de Controlecommissie uitbrengen.

Artikel 8

Aangezien de Controlecommissie een louter politieke controle uitoefent, kan ze zelf uitsluitend politieke sancties uitspreken. De politieke sanctie is de publieke blaam, uitgesproken in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement door de ondervoorzitter van het Vlaams Parlement. Deze blaam moet gemotiveerd worden. De motivering moet toegevoegd worden aan de publieke bekendmaking.

Indien de strafwetgeving wordt overtreden, kan de strafrechter optreden.

Artikel 9

De Controlecommissie vraagt bij preventieve adviesvraag, bij klacht of bij ambtshalve onderzoek het advies van de Expertencommissie van het Vlaams Parlement die bestaat uit experts inzake overheidscommunicatie. Het advies van de Expertencommissie is niet bindend.

Artikel 10

Daar de werking van de Controlecommissie afhankelijk is van de uitvoering van het gewoon decreet, wordt de inwerkingtreding van dit bijzonder decreet gekoppeld aan de bekendmaking van de normen door de Expertencommissie.

Norbert DE BATSELIER

Ludwig CALUWE

Dirk HOLEMANS

Francis VERMEIREN

Sven GATZ

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit bijzonder decreet wordt verstaan onder :

- 1) een mededeling van de voorzitter van het Vlaams Parlement : elke voor het publiek bestemde mededeling, boodschap, voorlichtings- of sensibiliseringscampagne of elk ander communicatie-initiatief, ongeacht de gebruikte kanalen of media, van de voorzitter van het Vlaams Parlement die verwijzingen naar zijn naam, zijn afbeelding of zijn titulatuur bevat ;
- 2) een politieke partij : de vereniging van natuurlijke personen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, die aan de door de Grondwet en de wet bepaalde verkiezingen deelneemt, die overeenkomstig de wettelijke bepalingen betreffende de verkiezingen van het Vlaams Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Waals Parlement, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap of de Brusselse Hoofdstedelijke Raad kandidaten voorstelt en die, binnen de grenzen van de Grondwet, de wet, het decreet en de ordonnantie, de volkswil beoogt te beïnvloeden op de wijze bepaald in haar statuten of haar programma.

De in dit bijzonder decreet vermelde termijnen worden opgeschort tijdens de parlementaire recessieperiode vastgesteld door het Vlaams Parlement en wanneer de zitting van het Vlaams Parlement gesloten is.

Artikel 3

De Controlecommissie voor regeringsmededelingen, opgericht bij decreet van [...] houdende controle op de regeringsmededelingen, hierna Controlecommissie te noemen, is bevoegd om, op verzoek van de voorzitter van het Vlaams Parlement, na klacht of ambtshalve te controleren of een mededeling van de voorzitter van het Vlaams Parlement niet geheel of ten dele tot doel heeft het imago van

de voorzitter of van een politieke partij of van één van haar geledingen, te beïnvloeden.

De Controlecommissie wordt samengesteld op de wijze, bepaald in het Reglement van het Vlaams Parlement.

Artikel 4

Indien de voorzitter van het Vlaams Parlement een mededeling wil verspreiden, kan hij door het indienen van een synthesesnota de Controlecommissie vooraf om een advies verzoeken. De synthesesnota geeft de aanleiding en de inhoud van de mededeling weer, en de wijze waarop de voorzitter van het Vlaams Parlement erin vermeld wordt.

Het verzoek tot advies wordt gericht aan de voorzitter van de Controlecommissie, die het onverwijld aan de Controlecommissie voorlegt.

De Controlecommissie verleent binnen een termijn van dertig dagen nadat ze het verzoek heeft ontvangen, een advies. Het met redenen omklede advies wordt door de voorzitter van de Controlecommissie onverwijld ter kennis gebracht van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Het advies wordt niet openbaar gemaakt.

Artikel 5

Elke Vlaamse volksvertegenwoordiger kan bij de Controlecommissie een klacht indienen tegen een mededeling van de voorzitter van het Vlaams Parlement. De klacht wordt gericht aan de voorzitter van de Controlecommissie die de klacht onverwijld aan de Controlecommissie bezorgt.

Met respect voor de rechten van verdediging van de voorzitter van het Vlaams Parlement, neemt de Controlecommissie uiterlijk dertig dagen nadat ze de klacht heeft ontvangen, een met redenen omklede beslissing.

De beslissing van de Controlecommissie wordt door de voorzitter van de Controlecommissie onverwijld schriftelijk ter kennis gebracht van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Indien de Controlecommissie zich niet uitspreekt binnen de in het tweede lid bedoelde termijn,

wordt ze geacht een gunstige beslissing te hebben genomen.

Artikel 6

De Controlecommissie kan een mededeling van de voorzitter ambtshalve toetsen. De Controlecommissie neemt haar beslissing met respect voor de rechten van de verdediging van de betrokken voorzitter, uiterlijk dertig dagen nadat de Controlecommissie kennis had of had kunnen hebben van de mededeling van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

De Controlecommissie neemt een met redenen omklede beslissing, die overeenkomstig artikel 5, derde lid, ter kennis wordt gebracht van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Artikel 7

Indien de Expertcommissie zoals bedoeld in artikel 9 van het decreet van [...] houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, hierna de Expertcommissie te noemen, een advies uitbrengt aan de Controlecommissie, dan neemt de Controlecommissie, met respect voor de rechten van de verdediging van de voorzitter van het Vlaams Parlement, uiterlijk vijftien dagen nadat ze het advies heeft ontvangen, een met redenen omklede beslissing.

De beslissing van de Controlecommissie wordt door de voorzitter van de Controlecommissie onverwijld schriftelijk ter kennis gebracht van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Artikel 8

Indien bij een klacht of een ambtshalve onderzoek de Controlecommissie oordeelt dat een mededeling van de voorzitter geheel of ten dele tot doel heeft het imago te beïnvloeden van de voorzitter van het Vlaams Parlement of van een politieke partij of een geleding ervan, legt ze de betrokken voorzitter een gemotiveerde blaam op. De ondervoorzitter van het Vlaams Parlement maakt die gemotiveerde blaam publiek in de eerstvolgende vergadering van het Vlaams Parlement volgend op de kennisgeving door de Controlecommissie.

Artikel 9

Bij een adviesvraag, na de melding van een klacht of bij een ambtshalve onderzoek vraagt de Controlecommissie telkens een gemotiveerd advies aan de Expertcommissie.

Binnen vijftien dagen na ontvangst van het schriftelijk verzoek tot advies brengt de Expertcommissie een gemotiveerd schriftelijk advies uit, gericht aan de voorzitter van de Controlecommissie.

Artikel 10

Dit bijzonder decreet is van toepassing op mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement die van start gaan de dag na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de normen bedoeld in artikel 3, § 2, van het decreet van [...] houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid.

Norbert DE BATSELIER

Ludwig CALUWE

Dirk HOLEMANS

Francis VERMEIREN

Sven GATZ
